

VARIAE LECTIONES

1] Haec insignia edidit verba Anacreon in elegiis (quorum ambitum ignoramus, artem et iucunditatem ex hoc uno fragmento cognoscimus) ab Athenaeo XI 463^a servata (94 B.⁴):

οὐ φιλέω δς κρητήρι παρὰ πλέω οἰνοποτάζων
νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει,
ἀλλ' ὅστις Μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης
συμμίσγων ἐρατῆς μνήσκειται εὐφροσύνης.

improbantur Archilochus et Alcaeus res bellicas inter pocula celebrantes, ille quoque aperta sermonis similitudine notatus: οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον . . , ἀλλὰ μοι σμικρός τις εἶη κτλ. fr. 58, laudatur Phaeacum convivium, ὅτ' εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατά δῆμον ἅπαντα, δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούάζονται αἰοῖδοῦ κτλ. 16. verba poetae Athenaei codices (Marcianus et epitoma) optime servarunt, neque cum Frankio scribendum μνήσεται. nam simili modo κικλήσκω in corpore Hippocrateo decurtatum esse adnotavit Blass in Kuehneri grammaticae vol. II p. 453 (ἃ κληῖσκειται μὲν οὔατα, τρήματα δὲ οὐκ ἔστιν οὐάτων De corde 8, ed. L. IX 84), et ab his verbis incipit carmen sepulchrale Pholegandri tertio fere p. Chr. n. saeculo lapidi incisum (IG XII 3. 1065):

τ[ύμ]βον Ἀβάσκαντός μοι ἀνὴρ ἐμοὶ ἔκτισε τ[όνδε]
λάινον ἡμετέρης μνησκόμενος φιλήης.

sed ut saepius fit in hoc genus litteris (de verborum ἀναπαύομαι et κοιμῶμαι origine ac fatis obiter moneo), illud μνήσκομαι postquam ex Anacreonte in epitymbiorum usum delatum est, vario modo adhibebatur, cf. titulus Phrygius s. II—III p. Chr. *Bull. de Corr. hell.* VI 519:

εἰρήνη παράγουσιν κα[ὶ] μν[ησ]κομένοις περὶ ἡ[μ]ῖν,
tum inscriptio aetatis romanae Larisae reperta IG IX 2. 934:
Ζῶπυρος Σανβατίδα τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα μνησκόμενος πολλὰ

καλά' μνείας χάριν, ubi quae uncis inclusi e dictione poetica assumpta esse apparet. ad eandem prosapiam revocandus videtur versiculus in hymnis Orphicis servatus LXXVII 6:

ἤδουτάτη, φιλάγρυπνος ὑπομνήσκουσά τε πάντα.

quae cum ita sint, infimis temporibus verbum μνήσκομαι in prosam quoque migrasse orationem non miramur, cf. Ephraem Syri versio in Thesaurο allata.

sed redeo ad Anacreontem. elegia illa iam pristinis temporibus celeberrima fuit, id quod Kaibel nos docuit cum lapidum epigramma n. 19 explicaret. haec enim scripsit belli Persarum fere aetate homo quidam Atheniensis in memoriam iuvenis amati (IG I suppl. n. 492 p. 118, Hoffmann Syll. n. 407):

ἐνθάδ' ἀνὲρ ὄμο[σ]ε[ν κατ]ὰ λόγια παιδὸς ἐρα[σ]θίς
 νεῖκεα συμ[ε]ίσιχ[εν] πόλεμόν θ' ἅμα δακρυόεντα.
 Γναθίῳ, τῷ ψυχ[ἔ] ὄλετ' ἐ[ν] δαί], hierós eími
 τῷ Ηεροιάδο.

in his verbis cur poetae Tei vestigia adgnoscerē dubitaverit Kretschmer Hermae vol. XXVI p. 121 non intellego. Gnathius eiusque amator postquam vitae amoenitates degustaverunt, nunc acerba morte sunt dirempti. una cum amore etiam convivium et cantus desiit, arma capit amicus superstes, ut aut bello dolorem supprimat aut mortem ulciscatur, reditque Musa ad Archilochum¹.

2] Mira docet Herwerdeni Appendix lexicī Graeci supplementarii et dialectici p. 1: ἄαιιν = βλάπτειν. Extra poesin legitur apud Hippocratem de morbis IV ed. Ermer. II p. 441 et 442 οὐκ ἂν ἀάσειε, p. 443 οὐκ ἀάσειε ἂν (ἂν ἀάσειε?) τὸ σῶμα, 453 οὐκ ἂν ἀάσειε κάρτα. Neglexit Thesaurus'. haec, cum de codicum lectione nil monitum sit, tamquam probe tradita procedunt, at secus est. singula percurram.

1. ἦν δὲ ἐς τὸ σῶμα ἀφίκηται (sc. τὸ φλεγματώδες), κείσέ οἱ μέμικται τῇ ἄλλῃ ἱκμάδι· κῆν μὲν πολλὸν ἔη τὸ φλέγμα, ἐσάσειεν ἐς (sic codd. excepto H, qui ἐσ. ἦν ἐς, ἐσάσειεν ἂν ἐς Litttré, ἀάσειεν ἂν Ermerins) τὸ σῶμα αὐτίκα· ἦν δὲ ὀλίγον,

¹ etiam Leo Weber in Anacreonteis (diss. Gott. 1895) p. 35 Kaibelli sententiam impugnat, sed nil agit. pluris aestimo quae de vocibus νεῖκος et πόλεμος exposuit: 'νεῖκος πολέμοιο Homerus dixit et Pindarus, Ar. Vesp. 865 chorus de patre cum filio conciliato: φῆμην ἀγαθὴν λέξομεν ὑμῖν, ὅτι γενναίως ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ νεῖκου εὐνεβήτην'. unde Aristophani quoque Anacreontis verba nota fuisse suspicor.

οὐκ ἂν ἐσάσειεν (ἐσάσειεν L., ἀάσειεν E.), ἄτε μέγα τὸ σῶμα ἐόν, εἰ μὴ τίς οἱ ἀρχὴ ὑπολείποιτο καὶ ἄλλη· χρόνῳ δὲ ἦν μὲν ἕτερον ἐπιγένηται φλέγμα, σίνοιτο ἂν κτλ. De morbis IV 35 (VII 550 L.).

2. κῆν μὲν πολλὴ ἔη (ἡ χολή), αὐτίκα ἐπισημαίνει μειχθεῖσα τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ· ἦν δὲ ὀλίγη, οὐκ ἂν ἐσάσειεν (ἐσάσειεν L., ἀάσειεν E., et sic deinceps), ἄτε μέγα τὸ σῶμα ἐόν, ἦν μὴ τις καὶ ἄλλη ἀρχὴ ὑπογένηται· χρόνῳ δὲ ἦν μὲν ἐτέρη χολὴ ἐπιγένηται, πλείω σίνεται τὸν ἄνθρωπον κτλ. 36 (VII 552).

3. κῆν μὲν ὀλίγον ἔη (τὸ ὕδωρ), οὐκ ἂν ἐσάσειεν, ἀλλὰ διηθείη ἂν ἀπὸ τοῦ σώματος ib. (554).

4. ἦν δὲ ὀλίγον προσγένηται (τὸ ὕδωρ), οὐκ ἐσάσειεν ἂν τὸ σῶμα (ἐσ. ἂν ἐς τὸ σ. L., ἀάσειε ἂν τὸ σ. E.), χρόνῳ δὲ διαδίδοται κτλ. 38 (556).

5. ταῦτα τὰ χωρία, ἄτε μικρότερα ἐόντα καὶ ἔνδοθεν τοῦ ἄλλου σώματος, αἰεὶ καὶ πρὸ τοῦ ἐσάσαι (ἐσάσαι K', ἐάσαι EK) ἕκαστον κατὰ τὴν ἐσωτοῦ δύναμιν ἐρμηνεύει τῷ ἄλλῳ σώματι τῶν ἐσθιομένων καὶ πινομένων ὅτι χολῶδές ἐστι καὶ ὅτι φλεγματώδες καὶ ὅτι αἱματώδες καὶ ὑδρωποειδές 39 (558).

6. ἦν μὲν δι' ἡσυχίης ἢ ὁ ἄνθρωπος καὶ μὴ ταλαιπωρῆν, κακόν τί οἱ ἐν τῷ σώματι ἔνεστιν, ὑπὸ δὲ τῆς ἄλλης ὑγιείης πολλῆς ἐούσης οὐκ ἐσάσει (K in marg. ἀτονήσει) κάρτα 45 (568).

7. τὸ σῶμα θερμαίνεται καθ' ἡσυχίην, ὡς μὴ ἐσάσειεν (sic E¹IJKL, ἐσάσειεν E² cett.) κάρτα ib. (ib.).

8. χρόνῳ μᾶλλον ἐσήσει (sic K', ὅσα εἶη cett., ἐσάσει L.), πρῶτον μὲν αὐτὸ τὸ χωρίον, ἔπειτα τὸ πλησίον αὐτοῦ 52 (592).

et primum quidem verbum ἐσάσειεν, quod Litttré Hippocrati vindicavit, nullo nititur fundamento nisi loco quodam corrupto (1), cuius auctoritas aliis testimoniis plane tollitur. namque subiectum est σῶμα (4, 7, cf. 2) sive χωρίον (8), tum ἄνθρωπος (6, cf. 3, 5). neque minus alienum est ab his locis verbum ἀάειν, quod nusquam est traditum et aperte pugnat cum eis verbis, quae quinto illi exemplo praecedunt: αἱ δὲ πηγαὶ αὐταὶ εἰ μὴ ἦσαν, ἐσθίοντες ἂν καὶ πίνοντες οὐκ ἂν διεγινώσκονεν ἀτρεκέως, οὔτε ὅτι ἡδύ ἐστιν οὔτε ὅτι ἀηδές, κατὰ ἀνάγκην τοιήνδε. hinc verbi ἐσάσαι forma ita refingenda est, ut evadat verbi διεγινώσκειν synonymum. ne multa, monuit Fredericus Blass in altero grammaticae Kuehnerianae volumine p. 356 legendum esse ἐσαΐειν i. e. sentire simulque attulit insequens exemplum, cui alia duo subiungam:

9. φημί δὲ . . ἦν πλέον εἰρύση τοῦ καιροῦ, πονέειν αὐ-
 τικά τὸν ἄνθρωπον, καὶ τοῦτο ἐσαΐουσι (ἐσαΐσουσι EK, ἐσαΐσ-
 σουσι H) γενόμενον ὀκόσοι σπληνῶδες τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ
 37 (552).

10. ἔπειτα δὲ ἐπὶν αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν . . , ἔσται τῇ
 γυναικὶ ὥστε τοὺς πρώτους μῆνας ἢ ἐπὶ δύο ἢ ἐπὶ τρεῖς μὴ
 ἐσαΐειν κάρτα (sic Cθ, ἐσίει, ἐσήει, εἰσήει, ἐσίη cett.) De mu-
 lierum morbis I 4 (VIII 26).

11. καὶ ἦν ταῦτα ὡδε ἔχη, ἐπὶ μὲν δύο ἢ τρεῖς μῆνας
 οὐκ ἐσαΐει (sic C, οὐκ ἔσω ἦ θ, οὐδὲν νοσέει vulg.), ἐπὶν δὲ
 ὁ χρόνος πλέων γένηται καὶ μὴ μελεδαίνηται, μᾶλλον πονήσει
 9 (38).

itaque Blassio duce verbi ἐσαΐειν formas ἐσάσειεν ἐσάσαι
 ἐσάσει ἐσάσειεν vindicamus Hippocrati sive potius ei scriptori,
 cui ista debentur. nam libros De morbis IV, De semine, De
 natura pueri, De morbis mulierum I ad eundem auctorem re-
 ferendos esse dudum cognitum est, cf. Iurkii Ramenta Hippo-
 cratea (diss. Berol. 1900) p. 1, neque alio vasti corporis Hippo-
 cratei loco vocabulum illud deprehenditur. periit quoque apud
 lexicographos, quales nunc legimus, at servata est in margine
 codicis K glossa ἀτονήσει, quam in πονήσει corrigendum esse
 statuo loco fretus huius conspectus ultimo: οὐκ ἐσαΐει ~ μᾶλλον
 πονήσει.

3] Lepidum illud epigramma Eretriae repertum, quod
 Papabasilus in Ephemeride archaeologica edidit anni 1902 p. 109,
 nondum ita ut probe legi possit restitutum videtur esse.

..... ΟΙΣΙΝΑΝΑΚΛΥΤΑΔΕΡΚΕΟΔΩΡΑ
 ΘΕΩΙΞΕΙΝΕΤΑΔΕΝΤΕΜΕΝΕΙ
 ΕΥΣΕΒΙΑΙΠΑΡΕΧΕΙΓΕΡΑΣΑΞΙΑΤΕΥΧΩΝ
 ΟΣΙΝΟΥΡΑΝΙΔΑΙΣΚΟΥΡΟΣΟΝΙΚΑΡΕΤΟΥ
 ΓΟΡΓΙΑΣΝΙΚΑΡΕΤΟΥ
 ΣΑΡΑΠΙΔΙΙΣΙΔΙ
 ΑΝΟΥΒΙΔΙΑΠΙΔΙ
 ΕΥΧΗΝ

e Papabasilii supplementis δαίμ]οσιν vs. 4 recipio, mitto
 cetera. quod vero χαίρων ὀφθαλμ]οῖσιν, ἀνα, κλυτὰ δέρκεο
 δῶρα scribit, propterea stare nequit, quia sequitur ξεῖνε, neque
 uni, sed quattuor deis dona esse oblata subscriptio docet. itaque
 nisi Papabasilus lapidem festinanter descripsit (-οις ὀνομάκλυτα?
 -οισιν ἀγάκλυτα?), praepositionem ἀνά subesse iudicandum est,

noto Graecorum usu postpositam. deinde donatoris nomen non potest abesse, modo artem in ceteris conspicuam servari velimus. hisce praemissis hanc fere tituli formam praestaverim:

κείμενα δὴ τοίχοις ἄνα κλυτὰ δέρκεο δῶρα
 Γοργίου ἡγα]θέωι, ξεῖνε, τὰδ' ἐν τεμένει,
 ὦδ' ἄπερ] εὐσεβία παρέχει γέρας ἄξια τεύχων
 δαίμ]οισιν οὐρανίδαις κούρος ὁ Νικαρέτου.

exemplum Mnasalcae et Anytae expressum esse existimo facile illud et venustum, sed abest Alexandrinorum elegantia. haud absimili modo compositum est epigramma quoddam Cedreis inventum, in quo eadem fere exstat vocum γέρας (locus quoque idem est) et δῶρα vicissitudo (*Bull. de Corr. hell.* X 424):

ἦ μάλα καὶ ταύταν ὁ Κλειπίδα εἶσατο Νίκων
 εἰκόνα τεῖδε κλυτὸν μνάμα καὶ ὀφιγόνους,
 δαρὸν ὅπως θυόεντι θεοῦ γέρας ἅ γ' ἐνὶ ναυί
 ἡμένα ἀγγέλλοι δῶρα θαυπολίας.

4] Legitur in Stobaei Anthologia, quam brevi absoluta editione prostatutam esse e novissimo Hensii volumine magno cum gaudio comperimus, Sotionis ecloga haec (IV 27 c, ed. Mein. vol. III p. 124):

Ἀθήνησι νερόμενοι κοινήν οὐσίαν Ἀχαιοὺς καὶ Δίος ἀδελφοὶ οὕτως εὐγνώμονες ἦσαν, ὥσθ' ὁ μὲν Ἀχαιοὺς γεγυμνασιαρχικῶς ἡξίου τῆς ὑπολοίπου οὐσίας τὸ ἀνάλωμα τὸ εἰς τὴν γυμνασιαρχίαν προστίθεσθαι τῷ Δίου μέρει· ὁ δὲ ἀντέλεγεν ὡς καὶ αὐτὸς ἄλλα τινὰ ἀνηλωκῶς.

tradunt codices τῷ αὐτοῦ μέρει, quod correxit Hense; ipse τῷ αὐτοῦ (ἐκείνου) μέρει scripserim, cf. Vahleni Opuscula academica vol. II p. 558 sqq. sed haec utique levia, pluris aestimanda temporum cognitio, quam praebet titulus Atticus IG II 445. ibi quater victor certaminis equestris exhibetur Δίος Ἀχαιοῦ Κεκροπίδος φυλῆς circa annum a. Chr. n. CLX. Dium eundem esse atque illum, de quo agit Sotio, mihi quidem certum videtur. floruerunt ergo Achaëus et Dius Carneadis aetate et opibus clari et animi magnitudine. — sequitur in Stobaeo altera Sotionis ecloga:

Καλλίας χειροτονηθεὶς ἵππαρχος νέος ὦν ἡξίωσεν ἐπιτραπῆναι αὐτῷ παραχωρῆσαι τῷ ἀδελφῷ Θεοφίλῳ· αὐτῷ γὰρ ἐπεῖναι ἡλικίαν. ὥστε καὶ εὐδοκίμησε καὶ ἐν τῷ ὑστέρω ἔτει πρῶτος ἐχειροτονήθη.

horum nominum investigatio non aequè processit, nam

nulla lucusque Calliae ac Theophili coniunctio e titulis enucleari potest. est sane Θεόφιλος Καλλιμάχου Ἀχαρνεύς ἐπιστάτης Ἐλευσινόθεν ib. II 5· 767^b (c. 333^a) et Καλλίας Θεοτέλος Ἀχαρνεύς cleruchus II 960 (c. 360^a), sed haec exempla non sufficiunt. verum Kirchnerum hanc quaestionem ad finem perducturum esse spero, qui et acutius nobis videt et magna titulorum copia utitur adhuc inedita.

5] Is qui iambum quem dicunt didacticum in medicorum poesin fertur introduxisse Servilius Damocrates Neronis ac Vespasiani temporibus clarus¹, neque unus illo metri genere usus est neque ut videtur primus. et mittendi sane versiculi Mnesitheo Atheniensi errore a Bussemakero carminum medicorum editore adscripti p. 98, quos vel Schweighaeuser rectius aestimavit (cf. Athen. I 30^a, com. ad. 106 K.), at extitit Diodotus Aselepiadis sectator, cuius verba servavit Erotianus p. 98 ed. Kleinii.

νίωπον: τὸ ἐκ καρύων πικρῶν ἔλαιον, καθὼς καὶ Πητρῶνιος ἐν Ὑλικῶς· καὶ Διόδωτος ἐν β' Μυρολογιῶν φησὶν· ἔνιοι μὲν οὖν νίωπον ἐπιμελέστατα ποιοῦσιν οὕτως· χοίνικας καρύων δ' πικρῶν λαβόντες ἀττικὰς < . . > θλώσιν τε καὶ ξηραίνουσι τὰ ἐν μέσῳ καλῶς διαδιδόασιν τε εἰς ὄλμον καὶ κόπτουσι. δύναμις δὲ ἔχει τὸ νίωπον τήνδε < . . >. ὄνομα δὲ τὸ τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων ἔλαιον.

μυθολογιῶν: corr. Klein δ' πικρῶν ABC: πικρῶν τέσσαρας s lac. indicavit hic et postea Klein ξηραίνουσι: ξαίνουσι Nauck Philol. vol. V 562 ὄνομα δέ: ὀνομάζεται δὲ οὕτω Klein

rationem fragmenti metricam animadvertit Nauck, sed pristinam formam restituere noluit, priusquam codicum memoria plenius esset exhausta. quamquam quo loco ut exemplo ad tempus usus est, in eo minime acquiesco: θλώσιν τε καὶ ξαίνουσι τὰν μέσῳ καλῶς. nam verbo ξηραίνειν succurrunt et Diosc. I 33: ἀμυγδάλιον ἔλαιον, ὃ τινες μετώπιον καλοῦσι, σκευάζεται οὕτως· ἀμυγδάλων πικρῶν χοίνικας τέσσαρας καθάρας καὶ ξηράνας κόπον ὑπὲρ ῥυλίνῳ ἐν ὄλμῳ κούφως μέχρι μᾶζα γένηται, ἐπιχέας δὲ ζεστοῦ ὕδατος κοτύλας ἕασον συμπιεῖν ἡμιώριον, ἀφ' ἧς πάλιν βιαιότερον τρίβε. εἶτα ἀποθλίβων πρὸς πλάκα ἐξίπου κτλ. et Plin. XV 26: *amygdalinum, quod aliqui neorium vocant, ex amaris nucibus arefactis et in offam contusis, adpersis aqua iterumque tuisis exprimitur*, cf. Wellmann Hermae XXIV 568. post Nauckium pessime rem gessit Klein, qui neque illud vidit,

¹ Cf. F. Jacoby, *Apollodors Chronik* p. 73.

ultima verba uni Diodoto tribuenda esse. licet enim Erotianus epitomatorum manibus valde sit detruncatus et turbatus, tamen cavendum est, ne ultro grammaticum balbutientem faciamus. quodsi Diodotus scripsit νίωπον, non τὸ νίωπον, novum exprimit unguentorum nomen, cui apte additur interpretamentum id quod postea discissum, tum mutatum est. sed iam totam eclogam re-
fingendam esse censeo.

ἔνιοι μὲν οὖν νίωπον ἐπιμελέστατα
(ὄνομα δ' ἐλαίου τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων)
ποιοῦσιν οὕτως· χοίνικας καρύων πικρῶν
λαβόντες ἀττικὰς ἀκριβῶς τέσσαρας
θλῶσιν τε καυαίνουσι τὰν μέσῳ καλῶς
διδῶσιν εἰς ὄλμον τε καὶ κόπτουσ' ἅμα . . .
δύναμιν δ' ἔχει τὸ νίωπον ἀμέλει τήνδε πως . . .

ex his quam arto vinculo Diodotus et Dioscorides sint con-
iuncti manifestum est. non scripsit Anazarbeus καθάρας καὶ
ξηράνας, sed κλάσας καὶ ξηράνας, et universam quoque descri-
bendi rationem Diodoto similem adbibuit. quin etiam sequenti
capite poetam praene ad verbum expilasse videtur. ab his enim
verbis incipit (I 34): εἰκότως δὲ καὶ τὸ βαλάνινον ἐργάζεται.
δύναμιν δ' ἔχει καθαρικὴν σπίλων, φακῶν, ἰόνθων, οὐλῶν,
μελανίας, κοιλίας μαλακτικὴν, quae sic decurrunt:

εἰκότως τὸ βαλάνινον δ' ἐργάζεται.
δύναμιν δ' ἔχει καθαρικὴν σπίλων, φακῶν,
οὐλῶν, μελανίας, κοιλίας μαλακτικὴν.

et alias quoque in hoc oliorum conspectu senarii emergunt, qui-
bus tamen colligendis non insistam, et Aristotelis memor (Rhet.
III 8, p. 1408^b 34) et Kockii vestigiis territus. sed iuvat de
universa huius operis ratione pauca disserere. scribit Plinius de
lactucae generibus agens n. h. XX 77 haec: *Petronius*¹ *Diodotus,*
qui Anthologumena scripsit, in totum damnavit serim multis
modis arguens, sed aliorum omnium opinio resistit, contra Erotianus
Διόδοτος ἐν β' Μυρολογιῶν (egregia enim Kleinii est emendatio),
recte uterque. nam qui plantas colligit ac recenset βοτανολογεῖ
sive ἀνθολογεῖ (cf. [Hippocr.] epist. ad Crateum βοτανολόγησον
ὀκόσα τε καὶ ὀκοῖα δύνασαι IX 342 L., πειράθητι δ' ὅμως καὶ
τὰς παρὰ λίμναις ἐλείους πεφυκυίας ἀνθολογήσαι sc. βοτάνας
344), qui unguenta, μυρολογεῖ. aut igitur Diodotus singulas mate-

¹ Petronius quomodo succreverit vidit Wellmann l. l. p. 568.

riae medicae partes seorsum edidit, quae utrum ad Plinii testimonium -λογούμενα an ad Erotiani -λογία inscriptae sint nescimus, aut sicut ceteri communi titulo comprehendit adhuc ignoto. quod denique ad Diodoti aetatem attinet, notitiam non ex ipsius poetae voluminibus accepit Plinius, sed Sextio Nigro intercedente. hoc qui demonstravit Wellmann l. l. p. 568, Diodotum Augusti fere temporibus vixisse statuit Encyclopaediae realis vol. V 715.

5] Luciani Podagram qui nuper edidit Ioannes Zimmermann haud spernendam comparasset operae accessionem, si medicos evolvisset. neque enim Podagram haec fecisset dicentem :

ὥς μου τὸ λυπρὸν καὶ ταλαίπωρον δέμας
χειρῶν ἀπ' ἄκρων εἰς ἄκρας ποδῶν βάσεις
ἰχώρι φαύλῳ καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς
πνεύματι βιαίῳ τόδε διασφίγγον πάθος
20 ἔστηκε καὶ μεμυκὸς ἐπιτείνει πόρους.
σπλάγχχνων δ' ἐπ' αὐτῶν διάπυρον τρέχει κακόν
δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρπολουμένην,
ὅποια κρητὴρ μεστὸς Αἰτναίου πυρὸς κτλ.

ita libri, nisi quod τῷδε vs. 19 codices meliores (ΓΝΘ, τόδε ΚC), πόρους ib. sub finem omnes.

morbus ille a medicis definitur ita: αἱ κατὰ τοὺς ποδαγρικούς φλεγμοναὶ ρεύματος εἰς τὰ τῶν ποδῶν ἄρθρα κατασκήπτοντος γίνονται Gal. XVIII a 82, εὐδηλον δὲ . . ὡς ἐπιρρέοντος αὐτοῖς τινος ἐπὶ τοὺς πόδας χυμοῦ περισσοῦ συνίσταται τὸ πάθος 41 (ad verbum repetuntur XVI 49), *arthriticas passiones sic utique quisquam bene poterit curare, quia rheuma est et humoris superfluitas habens caloris et siccitatis penuriam* Rufi versio latina p. 250 R. haec antequam ad emendandum Lucianum adhibentur, praemoneatur necesse est accuratam morbi imaginem a poeta minime flagitari. velut quae de visceribus incensis tumide dicuntur (vs. 21 sqq.), non plane carent quidem peritorum testimonio (cf. ἐνίοις μὲν γὰρ ἀρθρίτις ἢ ἰσχιὰς ἢ ποδάγρα, κεφαλαία δ' ἄλλοις ἢ εἰς ὀφθαλμούς ἢ εἰς ὤτα κατασκήπτον ρεῦμα μετέστη νῦν εἰς τὴν γαστέρα Gal. X 513), sed studium apparatus tragici manifeste produnt. nunc vero verborum constructionem contemplemur: τὸ λυπρὸν . . δέμας . . ἰχώρι φαύλῳ καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς πνεύματι βιαίῳ τῷδε διασφίγγον πόρους ἔστηκε. num revera stetit morbus? immo invadit, irrumpit, κατασκήπτει, ex quo facilis comparatur medela ἔσκηψε. porro quid faciendum isto flatu violento? nemo de flatu loquitur, de fluctu omnes, et

apte id quod κατασκήπτει, violento fluctu irrumperere dicit Lucianus. contra recte se habent verba δέμας διασφίγγον πόρους, nam ea est podagrae natura, ut nimia humoris copia corpori noceat, cf. ex Alexandri Tralliani opere καὶ γὰρ αἷμα συρρεῦσαν ἐν τῇ τῶν ἄρθρων κοιλότητι θερμὸν καὶ διατείνον αὐτὰ τε καὶ τοὺς συνδέσμους ὀδύνην ἐργάζεσθαι πέφυκε σφοδρὰν vol. II p. 501 P., e quo hoc quoque discimus discerni a medicis inter sanguinis (ἰχώρι φαύλῳ Luc.), bilis (πικρῷ χυμῷ χολῆς), humoris denique albi podagram. restat ut cum Pelleto verbum δεδυκὸς reponamus. nam non quia constringit, de quo iam paulo ante monitum erat, sed quod altius sese ingerit fluctus, dolor augetur, et similiter chorus canit infra vs. 120 ὀδὺ βέλως . . δεδυκὸς ὑπὸ μυχοῖσι γυίων. in his ergo a Zimmermannio dissentio:

πνεύματι βιαίῳ τῷδε διασφίγγον πόρους
ἔσκηψε καὶ δεδυκὸς ἐπιτείνει πόνους.

sed medicorum comparatio etiam in medicamentorum catalogo utilis est:

150 ἄλλος γὰρ ἄλλην ἐπ' ἐμὲ πειράζει τέχνην·
τρίβουσιν ἀρνόγλωσσα καὶ σέλινά μοι
καὶ φύλλα θριδάκων καὶ νομαίαν ἀνδράχνην,
ἄλλοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμογείτονα,
ἄλλοι κνίδας τρίβουσιν, ἄλλοι σύμφυτον,
155 ἄλλοι φακοὺς φέρουσι τοὺς ἐκ τελμάτων,
σταφυλῖνον ἐφθόν, οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν κτλ.,

cf. καταπλάσμασι χρηστέον στύφουσί τε καὶ ψύχουσιν . . οἷόν ἐστι πολύγονον, ψύλλιον, κορίανδρος, μήκωνες, κύνειον, ἀρνόγλωσσον, στρύχνον, ἀνδράχνη, αἰίζων, φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, ῥόδων φύλλα, σέρις καὶ εἰκότα Orib. IV 591²⁷, ποιεῖ δὲ καὶ σμύρνιον καὶ σελίνου σπέρμα 592²⁷, ἐπιβαλὼν φυλακῆς χάριν φύλλα σεύτλου ἢ θριδάκος Gal. XIII 355, ἡ σιδηρίτις ἄπονος ζὺν ἄρτω καὶ βρίῳ καὶ συμφύτου ρίζα καὶ πεντάφυλλος ἡ βοτάνη καὶ πράσιος Aret. 340 K., σταφυλίνου σπέρματος Gal. XIV 167. *herbam lenticulatam de stagnis virentibus colliges* Cass. Fel. LH etc.

haec alius fortasse fusius tractabit. ipse pede retro ad initium fabulae converso quam fallax vel optimi codicis fides sit, paucis exponam.

1 ὦ στυγνὸν οὐνομ', ὦ θεοῖς στυγούμενον . .

7 τίς τὴν δυσώνυμόν σε δυστήνων ἄρα
εἰς φῶς ἀνήκεν; ἦλθες ἀνθρώποις βλάβος.

offert δυστήνων codex Vaticanus Γ, δαιμόνων ceteri. at quaeso quis unquam eum, qui aliis mala procreavit, infelicem nominavit? et quid Bacchylidis locus, quo uno tamquam e multis testimonio usus est Zimmermann, ad defendendam valet Vaticani auctoritatem: ἔξ Ἀΐδα . . ἔνθα δυστάνων βροτῶν ψυχὰς ἐδάη παρά Κωκυτοῦ ῥεέθροις V 63? expellamus oportet pravam praestantissimorum testium admirationem, ne a ratione deflectamus. sed ista ἦλθες ἀνθρώποις βλάβος valde languescunt. podagram, quam gravissimam mortalibus poenam esse et antea pronuntiatur et postea, nunc merum detrimentum appellari posse negandum est, sed una littera sublata grandem reddis orationem et concinnam: εἰς φῶς ἀνήκε νηλὲς ἀνθρώποις βλάβος.

7] Lucilii vs. 303 sq. sic edidit Marx:

*cum poclo bibo eodem, amplector, labra labellis
fictricis conpono, hoc est cum psolo copumai,*

cum alter Nonii locus scripturam ΨΩΛΟΚΟΠΟΥΜΗ, alter IPSO-LOCOPOMAS testetur, atque hoc modo in commentario p. 114 disseruit: 'ψωλοκοπούμαι Iunius, quod vocabulum alibi non extat neque aptum videtur quia commonet vocabuli χειροκοπούμαι τραχηλοκοπούμαι quae longe diversum praebeant sensum. itaque dum vocabulum illud aptius enarretur, malo scribere psolo' copumai: κοπωθέντες οἱ βάρβαροι τῇ ἀλήκτω συνουσίᾳ ὑπνώθησαν Plut. Parall. p. 313 A 312 F: psolo ut scōrpio lib. XXX v. 1022 . . scripsit poeta: cum tentigine rumpor non curo bonane sit an mala, pulcra honesta an turpis'. haec ille anno MCMV. at biennio post in lucem emissum est papyrorum Londiniensium volumen III Kenyonis nota sollertia instructum, quod cum alia multa tum laterculos hominum Crocodilopolitanorum tributarios continet (nr. 604, 604 B). exarati sunt circiter annum p. Chr. n. XLVII. horum alterius voluminis columnae sextae p. 81 haec subscripsit alia manus: ψωλοκοπῶ τὸν ἀναγινώσκοντα simul additis post breve interstitium literis ΑΒΓΔ quarum ratio obscura est. sed illa hominis nominum et numerorum ingentem copiam retractantis exclamatio quid sibi velit nemo non videt: vellico mentulam lectoris, facio, ut legendo tentigine rumpatur, i. e. male sit lectori. iocose enim invertitur solemne librariorum votum, cuius antiquissimum exemplum Francogallis debemus papyri Bouriantianae editoribus: εὐτυχῶς τῷ ἔχοντι καὶ τῷ [ἀν]αγινώσκοντι, [μᾶλ]λον δὲ τῷ [νο]οῦντι¹. verum ut ad verbum ψωλοκοπῶ

¹ Studien zur Palaeographie und Papyruskunde vol. VI p. 161.

redeamus, procul habenda sunt χειροκοπῶ τραηλοκοπῶ, immo asciscenda glossa Hesychii ὠτοκοπεῖ· κεφαλαγεῖ, ἐνοχλεῖ λαλῶν. nam perinde dici potest ψωλοκοπεῖ· ἐνοχλεῖ τὴν ψωλήν. hinc egregie confirmatur Marxii interpretatio, licet aliter scripserit. assumpsit Lucilius sermonis Graecorum cottidiani vocabulum, quod praeter papyri locum Pompeiorum ostendunt inscriptiones parietinae (ψωλή CIL IV 1363, 4142), neque aliter explicandus est Psolichus fluvius in mimis Oxyrhynchicis (III nr. 413) repertus.

scripsi Gottingae.

Guilelmus Crönert.